

Asmeninių daiktų nukenksminimas

Karštis žudančiai veikia uteles ir jų kiaušinius, todėl visi asmeniniai drabužiai, skalbiniai turėtų būti skalbiami karštame vandenye ir/ar džiovinami karšto ciklo režimu, nes prie +51,5° C žūva net ir kiaušinėliai ar glindos. Tie asmeniniai daiktai, kurių negalima skalbti, valomi sausai arba dedami į plastikinį maišą, sandariai uždaromi ir laikomi 10 parų.

Šukos, plaukų šepečiai nardinami į karštą +60°C vandenį 5–10 min. arba 30 min. mirkomi 4–5 % acto tirpale.

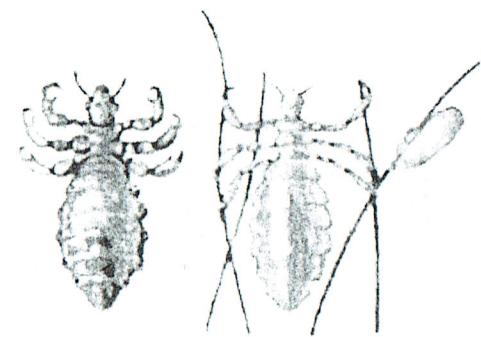
Kilimus, minkštus baldus ir kt. patartina išsiurbti dulkių siurbliu.

Reikėtų atsiminti!

- Apsikrētus utélémis, tikrinant vaiko galvą ir naikinant utèles su juo reikia elgtis jautriai, taktiškai ir atsakingai.
- Utélémis užsikrēsti gali kiekvienas, tiek suaugęs asmuo, tiek vaikai.
 - Trumpi plaukai neapsaugo nuo užsikrētimo utelémis.
 - Galvinės utèles nepuola šunų, kačių ir kitų gyvūnų ir nesivysto jų kailiye. Visas vystymosi ciklas galimas tik žmogaus galvos plaukuose.

Paruošta pagal Užkrečiamųjų ligų profilaktikos
ir kontrolės centro rekomendacijas.

GALVINIŲ UTĒLIŲ NAIKINIMO BŪDAI

Utėlės – kraujasiurbiai vabzdžiai – žmogaus išoriniai parazitai. Dažniausiai utelėmis užsikrečia 3–14 m. amžiaus vaikai ir jų šeimos nariai. Mergaitės ir moterys utelėmis užsikrečia dažniau nei berniukai ir vyrai. Galvos utėlės plinta artimo sąlyčio su utelių turinčiu žmogumi metu arba naudojantis bendromis šukomis bei galvos apdangalais. Apsikrētus utelėmis niežti galvos odą, niežulį sukelia alerginė reakcija utėlės į įkandimo vietą suleistos seilės. Kasantis galvą atsiranda žaizdelės, į kurias gali patekti infekcija.

Suaugusi utėlė yra sezamo sėklų dydžio, pilkai rudos spalvos, pasimaitinusios krauju – spalva keičiasi nuo raudonos iki juodos. Jos neturi sparnų, neskraido, nešokinėja, bet greitai juda tarp plaukų, todėl sunku jas aptikti tarp galvos plaukų. Kadangi šliaužiojančią po galvą suaugusią utėlę sunku pamatyti, dažniausiai apskrētimą utelėmis patvirtina glindų aptikimas. Glindos yra utelių kiaušiniai, tvirtai priklijuoti prie plauko šaknies. Glindos nenuplaunamos vandeniu, neiššukojamos šepečiu kaip pleiskanos. Dažniausiai glindos aptinkamos ant smilkinių ir pakaušio bei kaktos srities plaukų.

Utelių vystymosi stadijos: kiaušinis (glinda), nimfa ir suaugusi utėlė. Glinda - ovalus, gelsvai baltos spalvos utėlės kiaušinis. Per savaitę ji tampa nimfa – nesubrendusia utėlė, kuri dar per 7 dienas tampa suaugusia. Utėlė žmogaus galvos plaukuose gyvena apie 30 dienų, maitinasi žmogaus krauju, kurį siurbia kelis kartus per dieną, be žmogaus ji žūtų per dvi parąs.

UTĖLIŲ NAIKINIMO PRIEMONĖS IR BŪDAI

Šukavimas

Tai viena efektyviausių utelių naikinimo priemonių. Kondicionieriumi ar 4–5 % acto ar citrinos rūgšties tirpalu sudrėkintus visus galvos plaukus, suskirstome į sruogas. Tankiomis šukomis šukojojamas plaukų sruogos kuo arčiau odos ir braukiama iki plaukų galų. Po kiekvieno braukimo nušluostome šukas į baltą audinį/rankšluostį ir patikriname ar iššukavome utèles.

Galvos plaukų kasdienį tikrinimą ir šukavimą tęsiame iki neliks nei utelių, nei glindų.

Medikamentų naudojimas

Utėles naikinančios medikamentas naudojamas griežta prisilaikant naudojimo instrukcijos nurodymų. Pakartotinai medikamentas naujodamas po 7 dienų pertraukos (arba taip, kaip nurodyta medikamento instrukciniame lapelyje) užtikrina naujai išsivysčiusių utelių žuvimą.

Preparatas naudojamas ir tada kai kitų šeimos narių galvoje aptiktos utėlės arba glindos. Ypatingai kruopščiai apžiūrimi tie šeimos nariai, kurie miega vienoje lovoje su asmeniu, kuriam jau buvo aptiktos utėlės ar glindos. Panaudojus utėles naikinančią medikamentą, patartina plaukus iššukuoti tankiomis šukomis. Labai svarbu ir ateityje profilaktiškai šeimos nariams patikrinti galvas.